

JUSTITSMINISTERIET

Folketingets Retsudvalg
Retsudvalget
Christiansborg
DK Danmark

Dato: 4. maj 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rebekka Bormann
Thorn
Sagsnr.: 2020-0030-3933
Dok.: 1430861

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1069 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. marts 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Maria Holm

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1069 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

” Vil ministeren med henvisning til artikel ”Dansk par brød karantæne og rejse til Madeira”, Berlingske den 9. marts 2020, oplyse, om ministeren er indstillet på at skærpe straffen for bevidst at udsætte andre mennesker for smitte med farlige sygdomme, som f.eks. corona-virus, og oplyse hvor mange personer, der er blevet dømt i Danmark for en sådan overtrædelse herunder hvilke sygdomme, der har været tale om?”

Svar:

1. Jeg er ikke bekendt med de nærmere omstændigheder i den konkrete sag, der henvises til i spørgsmålet, men jeg vil gerne helt generelt understrege, at Danmark og det meste af verden lige nu er i en alvorlig og ekstraordinær situation, og at vi har alle sammen et ansvar for at sikre, at vi selv og alle andre kommer sikkert igennem covid-19-epidemin.

Vi skal passe på hinanden, og det kræver, at vi indstiller os på en midlertidig levemåde, som vi ikke er vant til. Det er svært, men det er min oplevelse, at danskerne er indstillede på tage de nødvendige forholdsregler.

2. For så vidt angår reglerne om sygdomskarantæne har Justitsministeriet til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Sundheds- og Ældreministeriet, der har oplyst følgende:

”Sundheds- og Ældreministeriet skal (...) oplyse, at der efter § 5, stk. 1, nr. 3, jf. § 10, i lov om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme og andre overførbare sygdomme (epidemiloven) er hjemmel til at påbyde en person, der lider Coronavirussygdom 2019 (Covid-19), eller som må formodes at kunne være smittet hermed, at lade sig isolere i en egnet facilitet. Manglende efterkommelse af et sådan påbud kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, jf. § 29, stk. 1, nr. 2.

Sundheds- og Ældreministeriet er ikke vidende om, at der skulle være personer, der er dømt for manglende efterkommelse af et påbud om isolation meddelt efter epidemilovens bestemmelse herom.

Sundheds- og Ældreministeriet har ikke på baggrund af oplysningerne i artiklen mulighed at vurdere det retlige grundlag for den beskrevne karantæne.”

Jeg kan hertil oplyse, at Folketinget den 2. april 2020 vedtog lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lo-

vovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19). Loven trådte i kraft den 2. april 2020 og ophæves automatisk den 1. marts 2021, medmindre Folketinget forinden beslutter at forlænge gyldighedsperioden.

Med loven er der bl.a. indført en ny § 81 d i straffeloven. Efter den nye bestemmelse kan straffen forhøjes med indtil det dobbelte for overtrædelse af en række oplyste straffelovsbestemmelser, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark. Strafniveauet skærpes yderligere, således at det bliver fire gange så højt som det gældende straffniveau, hvis den pågældende lovovertrædelse har fundet sted under sådanne omstændigheder, at der uberettiget er opnået eller søgt opnået lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien. Ligeledes skærpes niveauet for tillægsbøder.

Det følger endvidere af bestemmelsen, at det ved fastsættelse af straffen for andre lovovertrædelser end de i bestemmelsen nævnte i almindelighed skal indgå som en skærpene omstændighed, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

3. Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at straffeloven indeholder to bestemmelser, der er relevante i forhold til smitsomme sygdomme. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten herom. Rigsadvokaten har oplyst følgende:

”1. Efter straffelovens § 192, stk. 1, straffes den, som ved overtrædelse af de forskrifter, der ved lov eller i medfør af lov er givet til forebyggelse eller modarbejdelse af smitsom sygdom, forvolder fare for, at sådan sygdom vinder indgang eller udbredes blandt mennesker, straffes med fængsel indtil 3 år.

For at bestemmelsen kan finde anvendelse, skal der være forvoldt (konkret) fare for, at sygdommen vinder indgang eller udbredes blandt mennesker. Med udtrykket ”vinder indgang” sigtes der navnlig på overtrædelse af karantænebestemmelser med fare til følge.

Det er endvidere et krav, at faren forvoldes ved overtrædelse af udtrykkelige forskrifter, der skal forebygge eller modarbejde sygdommens udbredelse. Det er således ikke nok, at faren skyldes uforsvarlig adfærd – selv ikke groft uforsvarlig adfærd - hvis der ikke foreligger overtrædelse af en udtrykkelig forskrift. Derimod er det ikke nogen betingelse for at anvende

bestemmelsen, at de forskrifter, som overtrædes, er strafbelagte.

Er sygdommen en sådan, der ifølge lovgivningen skal undergives eller på den tid, da handlingen begås, er undergivet offentlig behandling, eller mod hvis indførelse i riget der er truffet særlige forholdsregler, er straffen fængsel indtil 6 år, jf. straffelovens § 192, stk. 2.

Anvendelse af straffelovens § 192, stk. 1 og 2, forudsætter, at der har været forsæt til at forvolde fare. Foreligger der ikke forsæt til at forvolde fare, kan uagtsomhed straffes efter straffelovens § 192, stk. 4, hvorefter straffen er bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Det kan endelig oplyses, at Rigsadvokaten til brug for denne besvarelse har trukket data fra Politiets Sagsstyringssystem (POLSAS) over antallet af fældende afgørelser, opgjort på personer, vedrørende overtrædelse af straffelovens § 192, i perioden fra den 1. marts 2000 til den 16. marts 2020. Der ses imidlertid ikke at være registreret fældende afgørelser for overtrædelse af bestemmelsen i perioden. Der er i perioden heller ikke registreret sigtelser eller tiltaler for overtrædelse af bestemmelsen.

2. Efter straffelovens § 252, stk. 2, straffes den, der på hensynsløs måde forvolder fare for, at nogen smittes med en livstruende og uhelbredelig sygdom, med fængsel indtil 8 år.

Bestemmelsen blev oprindeligt indsat på baggrund af Højesterets dom af 14. april 1994 (UfR 1994.520 H), hvor Højesteret afgjorde, at en hiv-smittet mand, der gentagne gange havde haft ubeskyttet seksuel omgang med en række kvinder, uanset at han var bekendt med at være smittet med hiv, ikke kunne straffes efter straffelovens § 252 (i dag § 252, stk. 1).

Ifølge forarbejderne til straffelovens § 252, stk. 2, således som bestemmelsen blev udformet ved lovændringen i 1994, indbar udtrykket ”livstruende og uhelbredelig”, at det skulle være overvejende sandsynligt, at personer, der blev smittet med sygdommen, i almindelighed ville afgå ved døden inden for et kortere åremål, det vil sige inden for maksimalt 10-15 år.

I de følgende år blev der imidlertid indført en ny og forbedret behandling af hiv-smittede og aids-syge (den såkaldte kombinationsbehandling). Behandlingen medførte en markant nedgang i både antallet af personer, der blev diagnosticeret med aids, og antallet af personer, der døde af sygdommen.

I 2001 oplyste Sundhedsstyrelsen, at det måtte forventes, at af de personer, der på det tidspunkt blev smittet med hiv, ville

mindre end 15 pct. dø af sygdommen inden for 10-15 år. Straffelovens § 252, stk. 2, blev herefter ændret ved lov nr. 468 af 7. juni 2001. Formålet var at sikre, at der fortsat – uanset de forbedrede behandlingsmuligheder for hiv/aids, der indebar, at forudsætningerne i lovforarbejderne fra 1994 ikke længere var opfyldt – kunne pålægges straf til personer, som forvolder fare for, at andre smittes med hiv/aids. Lovændringen betød, at der samtidig blev indsat et nyt stk. 3, hvorefter justitsministeren efter forhandling med sundheds- og ældreministeren fastsætter, hvilke sygdomme der er omfattet af stk. 2.

Ved bekendtgørelse nr. 547 af 15. juni 2001 om livstruende og uhelbredelige sygdomme omfattet af straffelovens § 252, stk. 2, blev det i den forbindelse bestemt, at hiv/aids var omfattet af stk. 2. Ingen andre sygdomme har på noget tidspunkt været omfattet af bekendtgørelsen.

Efter anbefaling fra Arbejdsgruppen om overførsel af smitte med hiv/aids blev bekendtgørelsen dog ophævet i 2011. Ophævelsen af bekendtgørelsen betyder, at ingen sygdomme dermed i dag er udpeget af myndighederne som omfattet af straffelovens § 252, stk. 2.

Det kan tilføjes, at der frem til bekendtgørelsen blev ophævet i 2011 er afsagt et mindre antal domme for overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 2. Strafniveauet i disse sager har som følge af sagernes forskellighed og grovhed varieret en del, men ses dog generelt at have ligget på mellem 6 måneder (heraf 5 måneder betinget fængsel) og 3 års fængsel, jf. bl.a. dommene gengivet i U 2008.582V, U 2007.2026Ø og U 2004.2858Ø.”